

ULF SINDT

SIDAN 1

Fakta om vildsvin

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Boken handlar om vildsvin och hur de lever. Här får du lära dig vad vildsvin äter, vilka hot som finns mot dem och mycket mer.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel webbtexter, spel och tv-program. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 4–6)
- Kommunikation för olika syften. Lyssna, svara, fråga, berätta samt uttrycka önskemål och känslor. (SV åk 4–6)
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel film, spel och webbtexter. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.

ARKET RUNT

I denna kooperativa övning som heter *Arket runt* får eleverna återge vad de har lärt sig.

- Eleverna ska sitta i grupper om fyra.
- Kopiera bilderna nedan och klistra in dem högst upp på ett papper. Klistra in en bild per papper.
- Eleverna i gruppen får var sitt papper med en bild och en bestämd tid (cirka 2–3 minuter) på sig att återge vad de har lärt sig som passar till bilden.
- När tiden är slut låter man papperna rotera i gruppen. Eleverna får en chans att läsa vad kompisarna i gruppen har skrivit och också komplettera med eget material. Papperna ska rotera tills alla i gruppen har fått läsa och skriva på alla papper.
- Som avslutning kan man hänga upp gruppernas papper och låta de olika grupperna gå runt och läsa vad de andra grupperna har skrivit.

ARBETA MED BEGREPPEN

Begrepp

- galt
- kulting
- grymta
- dräktig
- betar
- flock
- däggdjur
- sugga
- böka
- spillning
- föda
- trikiner
- nattaktiva

Här är förslag på olika sätt att arbeta med ovanstående begrepp.

Rallybana med begreppen

För att träna och förstå begreppen i boken kan du låta eleverna bygga en egen rallybana i klassrummet, korridoren eller på skolgården när de har läst boken. Låt eleverna arbeta i par med att göra skyltar med begreppet på ena sidan och förklaringen på den andra. Placera skyltarna utefter rallybanan som stopp. Låt eleverna öva på begreppen genom att gå banan, stanna vid skyltarna och förklara begreppen. Om man vill kan man gå andra hållet så att man ser förklaringarna och får säga vad det är för begrepp som avses.

Fråga, fråga, byt

Dela ut var sin lapp till eleverna. Låt dem mingla runt i klassrummet. När de träffar en kompis visar de sitt begrepp och låter kompiserna förklara det. Båda gör detta med sina begrepp innan de byter lappar med varandra och minglar vidare.

Med andra ord

Lägg lapparna upp och ner i en hög på bordet. En elev plockar upp en lapp och håller upp den i pannan. De andra eleverna ska sedan ge ledtrådar så att eleven som har lappen i pannan ska kunna lista ut begreppet.

Sortera/gruppera begreppen

Eleverna ska sortera/gruppera begreppen och kunna motivera hur de har tänkt.

Förklara med en mening

Eleverna ska förklara begreppet med en mening eller skriva en faktamening med begreppet.

Faktatext

Skriv en faktatext med begreppen som stödord.

STÄLL FRÅGOR OM TEXTEN

När eleverna har läst *Minifakta om vildsvin* ska de träna på att göra om de olika rubrikerna till frågor. När frågan är ställd är det den de ska försöka besvara när de läser stycket under rubriken. Detta arbetsätt gör att eleverna lättare vet vad de ska fokusera på under läsningen. Rubrikerna i boken är:

Innehåll

- 4 Var finns vildsvin?
- 6 Är vildsvin farliga?
- 8 En kull om året
- 10 Tungviktare
- 12 Flockdjur
- 14 Gyttjebad
- 16 Fiender
- 18 Föda
- 20 Sinnens
- 22 Nattaktiva
- 24 Pälsen
- 26 Sjukdomar
- 28 Trafikolyckor
- 30 Visste du att?
- 31 Register

Exit tickets

Exit tickets är ett sätt att avsluta lektionen eller momentet. Eleverna ska enskilt skriva några tankar om vad de har lärt sig, kommit att tänka på och känt under lektionen. Detta kan göras anonymt och du som lärare kan knyta an till dessa *exit tickets* vid nästa lektionstillfälle för att vidareutveckla och fördjupa temat utifrån elevernas tankar.

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vad menas med en skenattack?
Med en skenattack menas att vildsvinen kommer rusande mot en men sedan viker de av. De låtsas alltså att de ska attackera dig men gör det inte.
2. Vad menas med att vildsvinen är däggdjur?
Det betyder att vildsvinen föder levande ungar.
3. Hur länge är ungarna i saggans mage?
Ungarna är i magen i nästan 4 månader.
4. Vilka finns med i vildsvinsflocken?
I vildsvinsflocken finns det suggor och kultingar.
5. Vad gillar alla grisar?
Alla grisar grillar att bada i lera.
6. Hur blir vildsvinens betar vassa?
Vildsvinens betar blir vassa genom att de slipas mot tänderna i överkäken.
7. Vem vill gärna ta vildsvinens kultingar?
Vargen vill gärna ta vildsvinens kultingar.
8. Hur många vildsvin skjuts varje år?
Över 100 000 vildsvin skjuts varje år.
9. Nämn något som vildsvinen gillar att äta.
Vildsvinen gillar till exempel att äta ekollon, bokollon, hasselnötter, rötter och frukter. (De gillar också maskar, sniglar, insekter, döda möss och andra smådjur.)
10. Vilket sinne är bäst utvecklat hos ett vildsvin?
Vildsvinens luktsinne är det bäst utvecklade sinnet.
11. Vilket sinne är sämst utvecklat hos ett vildsvin?
Vildsvinen ser inte så bra.
12. Hur pratar vildsvin med varandra?
Vildsvinen pratar med varandra genom att grymta.
13. Varför letar vildsvinen efter föda på natten?
Vildsvinen letar efter föda på natten eftersom de är nattdjur.
14. Varför byter vildsvinen päls?
På vintern byter vildsvinen till tjockare päls för att skydda mot kyla. På sommaren byter de till tunnare päls för att det är varmare då.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

15. Rubriken på sidan 6 är "Är vildsvin farliga?". Läs texten på sidan 6 och säg sedan vad du tycker kring frågan om de är farliga.
Eget svar.
16. Det står att vildsvin är skygga. Vad menas med det?
Det betyder att de är rädda/blyga för människor.
17. Varför kan du inte springa ifrån ett vildsvin?
Du kan inte springa ifrån ett vildsvin eftersom de springer snabbare än en människa.
18. Hur många spenar har en sugga och hur vet du det?
En sugga har åtta spenar. Det står att en sugga kan dia högst åtta kulingar och att varje kuling har sin egen spene.
19. Det står i boken att vildsvin är renliga. Hur kan man förstå det genom att läsa texten?
Det står att vildsvinen går på "toaletten" på samma ställe. Det betyder alltså att de inte vill sprida ut sitt bajs så att de trampar i det. Det står även att de gillar att bada.
20. Var är en lega?
En lega är ett ställe där vildsvinen inte syns så mycket, till exempel under en gran.
21. Hur kan vildsvin smitta människor?
Ett vildsvin kan smitta människor genom att människor äter vildsvinskött som är smittat av trikiner.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

22. Läs sidan 10 och skriv vad du blev mest förvånad över.
Eget svar.
23. Varför tror du att man aldrig ska gå nära ett skadat djur?
Eget svar.
24. Varför är det inte så kul att få in ett vildsvin i sin trädgård, tror du?
Eget svar.
25. Skriv 3 nya saker som du har lärt dig om vildsvin. Skriv hela meningar.
Eget svar.

SKRIV RÄTT BEGREPP VID RÄTT FÖRKLARING

1. På dagarna ligger de och vilar i en så kallad **lega**.
2. Vildsvin är **nattaktiva**, de sover på dagen.
3. De "pratar" med varandra genom att **grymta**.
4. Vildsvinen söker sin mat i marken, det är därför de **bökar** i jorden.
5. **Betarna** växer under hela djurets livstid.
6. Vildsvinen har två fiender, människan och **vargen**.
7. **Flocken** består av suggor och kultingar.
8. **Galten** får bara vara med när det är dags att para sig.
9. Vildsvinen är **däggdjur**, det betyder att de föder levande ungar.